

IO2: Kombinirano učenje i resursi za učenje ključnih kompetencija temeljenih na istraživanjima

Priručnik za edukatore

Razvijeno od strane The Rural Hub-a

Ime projekta: Digitalni mediji – most uključivanja

Akronim projekta: DIME

Broj projekta: 2017-1-UK01-KA204-036515

Tablica sadržaja

Uvod u priručnik za edukatore	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
O resursima	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Kada koristite resurse ACT-a, preporučujemo da koristite odgovarajuće stilove podučavanja koji mogu postupno graditi vještine, kompetencije i znanje mladih odraslih osoba, pružajući im priliku da potvrde svoja iskustva učenja kroz niz interaktivnih i praktičnih treninga	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Pedagoška strategija	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Stvaranje neformalnog i učinkovitog okruženja za učenje ...	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Izgradnja pozitivnih odnosa	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Učiniti učenje privlačnijim i pamtljivijim	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Pružanje učenicima pozitivne discipline	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Smjernice za korištenje ACT resursa	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Proces učenja mladih odraslih osoba	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Korištenje ACT resursa kod mladih odraslih učenika	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
U početku korištenja ACT resursa s mladim odraslim učenicima, prvo je važno opisati okvir na kojem su razvijeni resursi ACT-a.	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Planovi aktivnosti ACT resursa	11
Vrednovanje DIME-a na djelu	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Dodaci	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Opis uloga ACT-a	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
U svakoj od gore opisanih aktivnosti stvorili smo različite uloge za mlade odrasle osobe u kojima isprobavamo i mijenjamo okolinu s ciljem saznanja gdje se njihove vještine i interesi nalaze u sektoru digitalnih medija. Identificirane uloge su sljedeće:	24
Administrativne	25
Kreativne	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Tehničke	25
U nastavku ćete naći pregled svih uloga ACT-a i detaljan opis onoga što svaka uloga podrazumijeva. Taj popis treba pomoći članovima ekipa kod odluke koje područje - administrativno, kreativno ili tehničko žele prvo isprobati ...	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Re-ACT grafikoni i predlošci	<i>Error! Bookmark not defined.</i>

Uvod u priručnik za edukatore

Stalne teškoće koju mnogi marginalizirani mladi ljudi doživljavaju u dovršavanju formalnog obrazovanja stavlja znatna opterećenja na formalne i neformalne pružatelje obrazovanja druge prilike. Edukatori imaju važnu ulogu u izgradnji ključnih kompetencija za reintegraciju marginaliziranih mladih odraslih osoba, koje su odsutne iz obrazovanja, u formalne obrazovne strukture. Njihova raznovrsnost i spremnost da usvoje različite tehnike podučavanja i učenja od ključne su važnosti za njihov kontinuirani uspjeh i upravo iz tog razloga oni su ključan faktor u provedbi resursa DIME projekta.

Radeći u manje formalnim okruženjima, edukatori odraslih koherentno koriste iskustveno učenje, intuitivno učenje i kombinirane tehnike učenja kako bi stimulirali učenike i podržali njihov osobni, društveni i emocionalni razvoj. Izgradnja ključnih sposobnosti mladih odraslih osoba za život i rad kao odgovornih, tolerantnih, respektiranih i inovativnih građana u digitalnom dobu u središtu je projekta DIME.

Ovaj priručnik za nastavnike sadrži:

- Pedagošku strategiju
- Smjernice za edukatore odraslih osoba za provedbu ACT resursa

Svrha **ACT** resursa koji istražuju administrativne, kreativne i tehničke uloge uključene u stvaranje filma, je pružiti edukatorima odraslih "korak-po-korak" plan za *"podršku u obrazovanju inovacijama za marginalizirane mlade odrasle osobe iskorištavanjem potencijala sveprisutnih medijskih platformi za razvoj ključnih transverzalnih kompetencija ciljne skupine, istodobno podupirući njihovu reintegraciju u formalno obrazovanje i njihov osobni napredak i kontinuirani angažman kao vrijednih članova europskog društva.*

O resursima

Kada koristite resurse ACT-a, preporučujemo da koristite odgovarajuće stilove podučavanja koji mogu postupno graditi vještine, kompetencije i znanje mladih odraslih osoba pružajući im priliku da potvrde svoja iskustva učenja kroz niz interaktivnih i praktičnih treninga.

Pedagoška strategija

Stvaranje neformalnog i učinkovitog okruženja za učenje

Izgradnja povjerenja i vjerodostojnih odnosa između marginaliziranih mladih odraslih osoba i njihovih edukatora, temeljni je cilj koji je informirao dizajn procesa provedbe DIME-a. Predložena provedba resursa osmišljena je kako bi se osigurale prioritetne mogućnosti za iskustveno učenje; da jaka etika radnog tima potiče razvoj međuljudskih odnosa; da je naglasak na radu temeljenom na projektima u postavkama koje nisu u učionici. Naposljetku, proces provedbe DIME-a pružit će sudionicima priliku da pokažu svoje novorazvijene vještine i talente na europskoj pozornici. U ovom dijelu pružaju se smjernice, savjeti i hintovi koji osiguravaju dosljednu primjenu DIME-a na nizu pilot lokacija:

Ključni elementi DIME pedagoške strategije su podijeljeni na sljedeći način:

- Stvaranje pozitivnih odnosa
- Učiniti učenje privlačnijim i pamtljivijim
- Pružanje pozitivne discipline mladima

Stvaranje pozitivnih odnosa

Učenje je neodvojivo od njegovog društvenog i kulturnog konteksta. Marginalizirani mladi ljudi koji su možda prethodno imali negativno iskustvo s formalnim obrazovanjem, uče najbolje kada se osjećaju prihvaćeno, kada uživaju u pozitivnim odnosima sa svojim kolegama članovima ekipe i mentorima te kada su u stanju biti aktivni, vidljivi članovi zajednice. Dobri odnosi su ključni za postizanje pozitivnog i učinkovitog iskustva učenja DIME-a.

- **Uvesti koncept ekipe:** Odvojite se od tradicionalne učitelj - učenik; učitelj - student; dihotomije. Umjesto toga, usredotočite se na timove i grupe, a posebno na koncept "ekipe" jer se koristi i povezuje s digitalnom produkcijom medija.
- **Upoznajte svoju ekipu:** Provedite neko vrijeme na početku DIME obuke upoznajući mlade odrasle osobe koji će raditi zajedno kao članovi ekipe. Koristite "ledolomce" ili razgovarajte o televizijskim programima, igrama, hrani, glazbi, itd. Dok učite o pozadini, interesima, ljubavi i nevoljama mladih odraslih osoba, pronađite načine da ih povežete sa zadacima temeljenim na medijima. I ne zaboravite da mladi znaju tko ste.

- **Pustite pretpostavke:** U svaki odnos donosimo predrasude pa budite svjesni kako ocijenjujete "marginalizirane", "nisko kompetentne" ili "slabije uspješne". Koliko god je to moguće, potisnite vaše pretpostavke. Neka mladi odrasli budu ono što jesu, podupirite i tretirajte sve članove ekipe kao jedinstvene pojedince.
- **Postavite visoka očekivanja:** Važno je zadržati visoka očekivanja za sve članove ekipe bez obzira na vaše predrasude o njihovim prethodnim iskustvima ili pozadini. Istraživanja pokazuju da su očekivanja nastavnika veliki prediktor uspjeha.
- **Budite dobar slušatelj:** Upotrijebite "kontakt očiju" i izbjegavajte stajati ispred polaznika u položaju "kadulja na pozornici", radije držite mlade odrasle osobe na istoj razini i sjednite jedan pored drugog kad radite zajedno. Postavljajte pitanja i učite o njihovim načinima razmišljanja i rješavanju problema.
- **Budite iskreni:** Ako niste sigurni u odgovor, priznajte to i zajedno to riješite - pokažite da je u redu pogriješiti i da ne treba uvijek biti u pravu.
- **Dajte pozitivnu podršku:** Određene pohvale često rezultiraju pozitivnim povratnim odgovorom / rezultatom.
- **Osigurati dovoljno mogućnosti za učenje:** mladi najučinkovitije uče kada imaju vremena i prilike da se uključe, prakticiraju i prenesu novo učenje. To znači da se moraju susresti s novim učenjem više puta i u različitim zadacima i kontekstima.

Učiniti učenje privlačnijim i pamtljivim

Cilj DIME obuke je učiniti učenje privlačnijim i pamtljivijim korištenjem kombiniranih i istraživačkih tehnika. Sve aktivnosti sadržane u ACT resursima koriste ove tehnike. Kao edukator odraslih koji radi u okviru projekta DIME, imate jedinstvenu priliku prilagoditi grupne aktivnosti i gradivo individualnim potrebama. Dok razmišljate o tome kako planirati i provoditi ove aktivnosti učenja, razmotrite sljedeće perspektive poučavanja i učenja:

- **Pristupanje predznanju mlade osobe:** Ljudi uče učinkovitije kada je novo učenje povezano ili se nadopunjuje s poznatim vještinama i idejama. Što više upoznajete svoje sudionike, njihove osobne vrline i interese, kao i svoje osobne

vrline i interese, to više možete prilagoditi svoje aktivnosti tako da odgovaraju njima kao učenicima.

- **Svaki učenik je jedinstven:** Način na koji najbolje učite možda neće biti isti način na koji mlade odrasle osobe najbolje uče. Pokušajte sa različitim strategijama dok ne pronađete jednu (ili nekoliko njih) koja djeluje prihvatljivo za svakog pojedinca i grupu.
- **Budite kreativni:** Kada je učenje zabavno, mladi su motivirani za aktivno sudjelovanje i veća je vjerojatnost da će zapamtiti ono što su naučili.
- **Stvorite raspravljačku atmosferu:** To omogućuje mladima da doprinesu i aktivno sudjeluju u planiranju i provedbi aktivnosti DIME-a, stvarajući osjećaj pripadnosti i uključenosti u proces učenja.
- **Pomozite ekipi da samostalno obavljaju zadatke:** Budite resurs za ekipu, a istovremeno im ostavite prostor da pronađu svoje odgovore. Vodite ih kroz korake kako bi mogli riješiti sličan problem ili odgovoriti na slično pitanje bez pomoći. Kada ekipa zatraži pomoć, pokušajte odrediti načine na koje ih možete potaknuti da pomognu sami sebi.
- **Usredotočite se na vrline i dajte pozitivne povratne informacije:** Vrlo je vjerojatno da su mnogi članovi vaše skupine imali negativno prethodno iskustvo u obrazovanju. Protiv tih osjećaja nelagode pozitivno djeluju pohvale usredotočujući se na vještine i sredstva.

Pružanje učenicima pozitivne discipline

Važno je zapamtiti da se većina disciplinskih problema javlja kada mladi ne uspiju zadovoljiti svoje potrebe na pravi način. Mladim odraslim osobama možete pomoći u učenju i obrazovanju tako što ćete ih na odgovarajući način podučiti kako da zadovolje svoje potrebe. Da biste to učinili, trebate postaviti smjernice za ponašanje - to je obuhvaćeno u dolje opisanim aktivnostima - uspostavljanje grupnog ugovora.

Potpora mladim odraslim osobama da preuzmu aktivnu ulogu u promjeni njihovog ponašanja pomaže im u učenju kako riješiti probleme i reagirati na načine koji će im pomoći da zadovolje svoje potrebe. Evo nekih koraka koje možete poduzeti kako biste učenicima pomogli da upravljaju svojim ponašanjem:

- **Postavite očekivanja:** Navedite jasne upute za ono što želite postići i opišite ponašanje koje očekujete od svojih učenika tijekom provedbe aktivnosti DIME-a. Koristite profesionalni ton prilikom komuniciranja i vođenja treninga.
- **Očekujte poštovanje:** Sudjelovanje u DIME-u je uzbudljiva prilika za mlade odrasle osobe da izgrade svoje vještine digitalnih medija i treba je smatrati privilegijom. Svaki član ekipe trebao bi poštivati vas, članove ekipe i opremu koja se koristi.
- **Osigurati strukturu:** Dobro isplanirana rutina sa zadanim aktivnostima i ciljevima pruža manje mogućnosti za otpor.
- **Budite dosljedni:** Ako postavite ograničenje ili posljedicu, slijedite postupak. Koristite kontakt očima. Izravni kontakt očima omogućuje mladoj osobi da obrati pozornost na njegovo/njezino ponašanje i da shvati vaša očekivanja kako se usredotočiti na zadatak.
- **Zanemarite manja ometanja:** Nastavite kao da je ono što radite daleko važnije od nepoželjnog ponašanja nekog od članova ekipe.
- **Slušajte:** Saznajte zašto se mlada odrasla osoba neadekvatno ponaša ili ima problema s fokusiranjem. Pitajte na pristojan način da li se nešto dogodilo toga dana te želi li on/ona razgovarati o tome. Nemojte dopustiti da razgovor postane predug. Mlada odrasla osoba možda će trebati nekoga tko će je slušati prije nego što on/ona može krenuti dalje s poslom.
- **Pokažite smisao za humor:** Nemojte ovo miješati s podsmijehom prema nekome. Dobrodošlo je smijehom ili osmijehom razbiti napetost.
- **Budite pozitivni i entuzijastični:** Ako želite da vaši članovi posade postavljaju visoke standarde u pogledu rezultata i postignuća, pobrinite se da pružite pozitivnost i entuzijizam kako biste ih usmjerili prema njihovim ambicijama.

Smjernice za korištenje ACT resursa

ACT sredstva se dijele na osnovne aktivnosti s mjerljivim ishodima učenja, zahtjevima za korištenje resursa, planova nastave i očekivanih rezultata. Metode koje se koriste u ACT resursima temelje se na potrebama mladih odraslih osoba s obzirom na njihovu dob, razinu motivacije, raspon pažnje, kompetentnost i razinu iskustva.

Proces učenja mladih odraslih osoba

Struktura i sadržaj resursa ACT-a osmišljeni su kako bi podržali proces učenja mladih odraslih osoba. Ovo uzima u obzir ciklus učenja (Kolb, 1984)¹ kako slijedi:

Važno je zapamtiti da je fokus korištenja tih resursa na pružanju potpore edukatorima odraslih kako bi bili lideri inovacija u obrazovanju za marginalizirane mlade odrasle osobe kroz iskorištavanje potencijala sveprisutnih medijskih platformi za razvoj ključnih

¹ Kolb, D.A. (1984). *Experiential Learning*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall

transverzalnih kompetencija ciljne skupine, uz istovremeno podržavanje njihovih reintegracija u formalno obrazovanje i njihov osobni napredak te kontinuirani angažman kao vrijednih članova europskog društva. Imajući to na umu, edukatori za odrasle možda žele nadodati dodatne resurse i ishode učenja prvotnim resursima te je to je dobrodošlo.

ACT resursi su usvojili progresivni pedagoški pristup koji se postupno nadograđuje na znanje, vještine i kompetencije mladih odraslih osoba i potvrđuje njihova iskustva učenja kroz niz interaktivnih i praktičnih treninga. Bitno je da edukatori mladih odraslih osoba rade kroz resurse ACT-a kako bi osigurali da znanje, vještine i stavovi mladih odraslih osoba rastu i razvijaju se kako se program DIME razvija.

Angažirane kao filmske ekipe, mladi koji su uključeni, posebno oni koji su imali negativno iskustvo u redovnom obrazovanju, bit će obučeni o ključnim kompetencijama društvene i građanske sposobnosti, te kulturnoj svijesti i izražavanju kroz korištenje kombiniranih tehnika učenja: u pismenosti, računanju i kritičkom mišljenju korištenjem tehnika učenja utemeljenih na istraživanju.

U sljedećim ćemo poglavljima početi opisivati kako se resursi ACT-a mogu koristiti za razvoj ključnih kompetencija i sklonosti marginaliziranih odraslih osoba.

Korištenje ACT resursa s odraslim učenicima

U početku korištenja resursa ACT-a s mladim odraslim učenicima, prvo je važno opisati okvir na kojem su sredstva ACT-a razvijena.

Kombinirano učenje: Kombinirano učenje kombinira razvoj osnovnih vještina s profesionalnim ili drugim vještinama integrirajući osnovne vještine u druge programe učenja.

Kompetencije	Primjeri aktivnosti
Društvena i građanska kompetencija Kulturna svijest i izražavanje	<ul style="list-style-type: none"> • Dovršenje filmskih projekata i aktivnosti • Istraživanje tema kroz aktivnosti kao što su: Doručak u... (izaberi svoju državu)<ul style="list-style-type: none"> • Moja je zemlja dala svijetu • Naš zastupnik u Europskom parlamentu i njegov rad • Kako sam postao (jedna od 18 ACT uloga) • Moj heroj • Mladi ljudi u 21. stoljeću • Europa i ja • Moj glas, moja zajednica, moj svijet • Otvorene teme o kojima će se raspravljati i dogovoriti s filmskom ekipom

Učenje na temelju istraživanja: Učenje na temelju istraživanja je pristup usmjeren na učenike u učenju kroz rad koji ohrabruje sudionike da se oslone na prethodno znanje i iskustvo te ga povežu sa zahtjevima vlastitih konteksta i obveza.

Kompetencije	Primjeri aktivnosti
Numeriranje	<ul style="list-style-type: none"> • Dovršenje proračuna za video projekt • Zakazivanje aktivnosti snimanja • Snimanje filmskih snimaka
Pismenost	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema pravnih oblika, odricanja od odgovornosti i dokumenata o dozvolama

	<ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje izvornog scenarija i skripte • Pisanje priopćenja za tisak i članaka u novinama
Kritičko razmišljanje	<ul style="list-style-type: none"> • Istraživanje kandidata za intervju i teme dokumentarnog filma • Pregovaranje i upravljanje sigurnošću na setu • Otklanjanje smetnji na setu
Digitalne vještine	<ul style="list-style-type: none"> • Korištenje pametnih telefona za snimanje videozapisa • Uređivanje video zapisa na pametnom telefonu • Provođenje online istraživanja za pripremu intervjuja, dokumentarnih tema, itd.

U okviru DIME-a, ključne uloge članova ekipe mogu se podijeliti u tri područja nadležnosti - administrativna, kreativna i tehnička (ACT), i to:

Administrativne uloge	Kreativne uloge	Tehničke uloge
Producent Pomoćnik direktora Istraživač Publicist	Direktor Glumac (pripovjedač/voditelj) Scenarist Stilist za kosu i šminku Dizajner kostima i seta	Operater pametnih telefona Osoba kontinuiteta Urednik zvuka Urednik

Potpuni i detaljni opis svake uloge nalazi se u prilogima ovog priručnika.

Planovi aktivnosti ACT resursa

Aktivnost: Osnivanje vaše filmske ekipe - rad u timu

Rezultat učenja: Po završetku ove aktivnosti, mladi će shvatiti da učinkoviti timski rad zahtijeva od članova ekipe da se ponašaju na adekvatan način. Mlada odrasla osoba će također cijeniti vrline, vještine i iskustva svakog pojedinca koje će doprinijeti radu ekipe.

Vrijeme:

3 sata

Resursi:

Liste za prijavu, flip chart i markeri, osobne iskaznice za članove ekipe

Stečene vještine:

Timski rad, komunikacija, vještine pregovaranja, kulturna svijest i razumijevanje

Cilj

Cilj ove aktivnosti je da mlada odrasla osoba razumije kako doprinijeti timu tj. filmskoj ekipi, sudjelujući u timskim zadacima s obzirom na vlastitu učinkovitost i doprinos kao član ekipe.

Budući da vrlo malo ljudi radi u potpunoj izolaciji u školi, fakultetu ili na radnom mjestu, od ključne je važnosti da mladi mogu učinkovito raditi s drugima u timskom ili grupnom okruženju. Kako bi se smatralo učinkovitom filmskom ekipom, timovi će morati pokazati dobru suradnju između članova tima i kako će se iskoristiti vještine svih članova ekipe. Ova aktivnost pomoći će u razumijevanju ključnih ponašanja i stavova potrebnih za komunikaciju i suradnju s drugima u timu.

Timski rad je temeljna vještina koja je ključna za sve aktivnosti unutar DIME ACT resursa i važno je uspostaviti sigurno, privlačno i zabavno okruženje za učenje na temelju uzajamnog poštovanja, jednakog prostora i osjećaja udjela u video projektima.

Aktivnost 1: Uspostavite grupni ugovor

Najbolji način stvaranja temeljnih pravila koja određuju kako će filmska ekipa djelovati tijekom cijelog DIME projekta jest stvaranje grupnog ugovora. Idealno je da ovaj grupni ugovor izrađuju same mlade odrasle osobe uz potporu edukatora. One moraju preuzeti vlasništvo i odgovornost nad pravilima koje su odredile, a ako je moguće, nakon što je grupni ugovor stvoren, trebaju ga potpisati svi članovi filmske ekipe.

To se može postići putem “brain-storminga” s filmskom ekipom koja koristi flip chart i markere. Gdje je to moguće, potpisani grupni ugovor trebao bi biti prikazan u sobi ili na mjestu gdje se odvijaju sve aktivnosti kao podsjetnik svim sudionicima o obvezama koje imaju prema grupi.

Savjeti za uspješne grupne ugovore:

- Stvaranje vlasništva nad temeljnim pravilima
- Poticati kulturu poštenja
- Potvrditi kolektivnu odgovornost; naša filmska ekipa, naš rad!
- Istaknuti važnost razvijanja i prakticiranja vještina slušanja: jednak prostor za sve glasove i mišljenja
- Svatko mora uzeti dobar dio grupnog rada
- Rad na jakim stranama može biti od koristi za filmsku ekipu, ali mi također pokušavamo razviti nove vještine i talente, tako da treba poticati izgradnju vještina u području neiskustva.

Aktivnost 2: Dogovoriti plan djelovanja

Kada edukator za odrasle mlade osobe podupre filmsku ekipu ka „brainstormingu“, dogovore se i utvrde temeljna pravila za grupu, sljedeći korak je uvođenje uloga u resursima ACT-a (opisanih u prilogima ovog priručnika) i dogovor o akcijskom planu za izradu DIME videozapisa, tj. vrijeme, dani, lokacija, itd. Edukator treba iskoristiti ovu priliku da odgovori na pitanja i osigura spremnost i predanost mladih odraslih osoba.

Aktivnost 3: Razgovar o interesima, hobijima i talentima

Nakon što su objasnili ciljeve DIME projekta i opisali aktivnosti koje će mladi ljudi imati u svojim različitim ulogama ACT-a, edukatori za odrasle trebaju raditi s mladim odraslim osobama kako bi prepoznali i potvrdili postojeće vještine i talente koji su već prisutni u filmskoj ekipi.

Jedan od ciljeva DIME-a je iskoristiti vještine, talente i interese mladih odraslih osoba putem proizvodnje digitalnih medija odnosno usmjeriti taj potencijal za razvoj ključnih kompetencija i vještina. Ova aktivnost može se izvršiti u okruženju cijele grupe, u manjim skupinama ili pojedinačno, ovisno o željama grupe. Na temelju uloga i atributa utvrđenih u resursima ACT-a, mladi će moći odrediti koje vještine imaju, koje vještine žele naučiti i na kojima područjima bi željeli raditi.

Aktivnost: Predstavljanje opreme za digitalne medije

Rezultat učenja:

Na kraju ove aktivnosti mladi će znati kako se pametni telefoni mogu koristiti za snimanje i uređivanje videozapisa na njihovim pametnim telefonima. Prednost korištenja resursa DIME ACT-a je u tome što edukatori odraslih mogu angažirati mlade odrasle osobe putem digitalnih medija bez potrebe za kupovinom ili nabavom skupe opreme - sve se može obaviti pomoću pametnih telefona.

Vrijeme:

3 sata

Resursi:

Liste za prijavu, flip chart i markeri, pametni telefoni, tronožac, aplikacije za mikrofoni, slušalice za selfie štapa, prijenosna računala i olovke

Stečene vještine:

Timski rad, komunikacija, digitalna kompetencija, tehničke i ICT vještine, stvaranje upitnika i istraživanje

Cilj

Cilj ove aktivnosti je upoznavanje mladih odraslih osoba s načinom na koji se njihovi pametni telefoni mogu koristiti za snimanje snimaka, snimanje zvuka pomoću aplikacije za mikrofoni i selfie štapa kao "boom", uređivanje videozapisa na njihovim pametnim telefonima, itd.

Aktivnost 1: Upotreba pametnih telefona u produkciji

Za ovu aktivnost mlade odrasle učenike treba podijeliti u tri manje skupine. Svaka grupa treba započeti vježbanje snimanja isječaka videozapisa pomoću svojih pametnih telefona. Nakon 2 do 3 minute snimanja, mladi bi trebali podijeliti svoj videozapis s ostalim članovima grupe. Radeći zajedno, svi bi trebali procijeniti što je dobro i loše u kvaliteti različitih isječaka videozapisa. Zatim, grupe bi trebale koristiti jedan pametni telefon za osvjetljenje, jedan za zvuk (pomoću selfie štapa) kao „boom“, a drugi za fotoaparata. Nakon 5 do 10 minuta grupa bi trebala prestati snimati i spremi svoje kratke video i audio zapise. Naučit će kako koristiti aplikacije za uređivanje na svom pametnom telefonu u sljedećoj aktivnosti za izradu jednog videozapisa.

Aktivnost 2: Kako doći do gripova s opremom - postprodukcija:

U ovoj sljedećoj aktivnosti mladi će naučiti koristiti aplikacije za uređivanje videozapisa i zvuka na svojim pametnim telefonima kako bi proizveli svoj prvi grupni video projekt. Za smjernice o tome kako edukatori odraslih mogu voditi ovu edukaciju postoje savjeti

i resursi u programu obuke za digitalne medije koji je razvijen kao dio prvog rezultata projekta DIME: IO1 - Program stručne obuke i Priručnik.

Nakon što sve male grupe završe postprodukciju i završe prvi video projekt, pozvani su podijeliti svoj video projekt sa cijelom skupinom. Svako će doći na red i predstaviti svoj video te reći koji dio video produkcijskog procesa najviše preferiraju. To će dodatno podržati mlade odrasle osobe da odluče koje će uloge ACT-a preferirati kada će raditi na kasnijim video projektima.

Aktivnost: Praktični projekt istraživanja vox-popa

Rezultat učenja:

Na kraju ove aktivnosti mladi će razumjeti kako formulirati otvorena pitanja, parafrazirati informacije, složiti se i ocijeniti rezultate. Mlada odrasla osoba će imati razvijene vještine interpersonalnih pregovora i intervju te razumijevanje kako istražiti, generirati, analizirati i odabrati informacije. Konačno, mladi će razviti pismenost i tehničke kompetencije u smislu dokumentiranja, izvršavanja i hvatanja procesa.

Vrijeme:

5 sati

Resursi:

Liste za prijavu, flip chart i naljepnice, markeri, pametni telefoni, selfie štapovi, bilježnice i olovke

Stečene vještine:

Timski rad
Komunikacija
Digitalna sposobnost
Kritičko razmišljanje
Pismenost
Društvena i građanska kompetencija

Rezultat aktivnosti:

Kao rezultat provedenih intervju, filmska ekipa trebala bi proizvesti vox-pop od 5 do 10 minuta pogodnih za objavljivanje. Kratak članak sa naglaskom na ključne točke vox-popa koji će se sastaviti za uključivanje u lokalizirane DIME novine.

Stil: Izraz "vox-pop" potječe od latinske riječi vox populi, što znači "glas naroda". Vox-pop je alat koji se koristi u mnogim oblicima medija kako bi pružio sliku javnog mnijenja. Za "vox-pop" video, anketar pristupa ljudima "na ulici" i postavlja jednostavna pitanja o nekoj temi. Pitanja trebaju biti kratka, otvorena i sažeta kako bi izazvala javno mišljenje i komentare. Važno je da anketar prema ljudima bude jednostavan jer oni mogu biti novi u intervjuima te mogu biti nervozni, sramežljivi, sa nedostatkom samopouzdanja ili uzbuđeni zbog sudjelovanja u vox-popu.

Cilj

Cilj ove aktivnosti je razviti praktično razumijevanje vox-pop stila te razviti osnovne vještine i tehnike potrebne za proizvodnju audio i video radova dobrog standarda. Kako bi se postigao ovaj cilj, mladi će razviti profesionalnu praksu rada u područjima kao što su kreativni proces, vještine intervjua, čuvanje vremena i rokovi, profesionalna etiketa, osobna organizacija, administracija, briga o opremi i zdravlje te sigurnost uz stjecanje povjerenja u nove uloge radeći samostalno ili s drugima kako bi formulirali njihov glas.

Tema

Za uspješnost vox-pop, pitanja bi se trebala odnositi na aktualne teme od interesa za mlade i za javnost. Važno je postaviti pitanje na koje će ljudi na ulici moći dati svoje mišljenje. Pitanja moraju biti otvorena kako bi se izbjegli Da - Ne odgovori, potrebno je potaknuti snažan angažman, povratne informacije i priliku za dobivanje dobrih citata - bitnih za montažu i postprodukciju. Postavljajte jednostavna pitanja!

Aktivnost 1: Plan i snimanje vox-pop-a

Pre-produkcijsko okupljanje

U olakšavanju planiranja ove aktivnosti, edukator za odrasle treba:

1. Dati podršku učenicima kod dodijele uloga ACT-a za ovu aktivnost
2. "Brainstorming" s ekipom kako bi se utvrdilo niz otvorenih pitanja koja bi mogla biti predmetom vox-popa
3. Olakšati malu i neformalnu radionicu kako bi se utvrdilo koja bi pitanja ekipa trebala postaviti za svaku pojedinu temu.
4. Također, u ovom dijelu, ekipa bi trebala početi s rasporedom snimanja vox-popa postavljajući pitanja kao što su - Gdje želite snimati? Kada? Koga bi trebalo pitati? Ako se ovaj projekt provodi u ustanovi za osposobljavanje, to bi mogla biti dobra polazna točka članovima ekipe da pristupe drugim učenicima u ustanovi kako bi doprinijeli vox popu umjesto da se obrate članovima javnosti koji mogu biti manje spremni sudjelovati u aktivnosti.
5. Jedno od glavnih pitanja koje će ekipa morati razmotriti je kako osigurati reprezentativni uzorak ljudi kojim bi potvrdili vjerodostojnost procesa?
6. Nakon što su svi ti koraci završeni, ekipa može razmotriti držanje probnog vox-popa kroz igru uloga kako bi anketarima pružili iskustvo u radu s različitim tipovima ljudi s kojima će se suočiti prilikom snimanja.

Smjernice za proizvodnju

1. Tijekom produkcijske faze, ekipa bi trebala otići na mjesto na kojem će snimati i odrediti točnu lokaciju i postavke zvuka za snimanje.
2. Nakon toga, trebali bi početi snimati svoj vox-pop tako što će se približiti ljudima i postaviti svoja pitanja.
3. Producent treba osigurati da se obrazac za objavljivanje potpisuje nakon svakog intervjua, a to treba čuvati na sigurnom za kasnije.
4. Osim snimanja intervjua, ekipa će također morati snimiti snimke okolnog područja koje će se koristiti u montaži kako bi se dodao kontekst intervjua.

Smjernice za post-produkciju

Koraci uključeni u post-produkciju uključuju: uređivanje slika, uređivanje zvuka, uređivanje glazbe, dodavanje vizualnih specijalnih efekata (ako je potrebno), dodavanje zvučnih efekata, miksiranje zvuka, stupnjevanje boja i potencijalno dodavanje teksta i grafike. Filmska ekipa radić će s aplikacijom za uređivanje na svojim pametnim telefonima kako bi dodala ove značajke svojim videozapisima.

Osim odabira scena i dodavanja glazbe te vanjskih glasova vox-popu, ekipa može odlučiti i za uvod u temu koja se može predstaviti u tekstu na početku videozapisa ili je može predstaviti član ekipe koji uvodi u temu. Nakon konačnog uređivanja, vox-pop se može objaviti na Youtube kanalu DIME projekta.

Aktivnost: Praktični projekt za vođenje jednostavnog intervjua

Rezultat učenja:

Na kraju ove aktivnosti, mlada osoba će razumjeti kako formulirati otvorena pitanja, parafrazirati informacije, složiti i ocijeniti rezultate. Razvit će vještine međuljudskih odnosa, pregovaranja i intervjua te razumjeti kako istražiti, generirati, analizirati i odabrati informacije. I na kraju, razvit će pismenost i tehničke kompetencije u smislu dokumentiranja, izvršavanja i hvatanja procesa.

Vrijeme:

5-7 sati

Resursi edukatora:

Liste za prijavu, pametni telefoni, selfie štapovi, bilježnice i olovke, flip chart i markeri

Stečene vještine:

Timski rad
Vještine istraživanja
Komunikacija
Digitalna sposobnost
Kritičko razmišljanje
Pismenost
Društvena i građanska kompetencija
Kulturna osviještenost

Rezultat aktivnosti

Kao rezultat provedenog intervjua, filmska ekipa trebala bi napraviti intervju od 5 do 10 minuta pogodan za dijeljenje na Youtube kanalu DIME projekta. Profil ispitanika trebao bi biti sastavljen i objavljen u lokaliziranoj verziji DIME novina.

Stil: Razgovor je jednostavna razmjena ili dijalog između dviju ili više osoba. Obično se provodi s pojedincem kako bi se dobilo mišljenje, raspravljalo o određenim temama, stekao uvid u život, iskustvo ili stajalište neke osobe. Za video intervju, anketar je važna uloga jer o njemu ili njoj ovisi jednostavnost intervjua s obzirom da ispitanici mogu biti novi, nervozni, sramežljivi, zbunjeni ili uzbuđeni zbog sudjelovanja u intervjuu.

Cilj

Cilj ove aktivnosti je razviti praktično razumijevanje stila "intervjua" i razviti osnovne vještine i tehnike potrebne za proizvodnju audio i video radova dobrog standarda. Da bi se postigao ovaj cilj, članovi ekipe će razviti profesionalnu praksu rada u područjima kao što su kreativni proces, vještine intervjua, vremenski raspored i rokovi, profesionalna etika, osobna organizacija, administracija, briga o opremi te zdravlje i sigurnost uz stjecanje povjerenja u nove uloge radeći samostalno ili s drugima radi formuliranja intervjua.

Tema

Ovaj stil u okviru projekta DIME omogućuje razvoj socijalnih i građanskih kompetencija i kulturne svijesti te izražavanja mladih odraslih osoba tražeći od njih da identificiraju ispitanika iz njihove lokalne zajednice ili obrazovne ustanove koji se bavi tim idejama u svom radu ili svakodnevnom životu. To bi mogao biti nastavnik koji predaje tečajeve kulturne svijesti i tolerancije, član grupe lokalne zajednice koji radi sa starijim osobama, članom migrantske zajednice, itd. Tko god intervjuira, filmske ekipe mogu koristiti ovaj video projekt za razvoj daljnjeg znanja unutar ta dva područja.

Aktivnost 1: Planiranje i snimanje jednostavnog intervjua

Pre-produkcijsko okupljanje

U cilju olakšanja ove edukacije planiranja, edukator za odrasle treba:

1. Podržati mlade odrasle osobe kod dodijela uloga ACT-a za ovu aktivnost
2. Identificirati prikladnog kandidata za intervju i dogovoriti dostupnost ispitanika
3. Pomoći članovima filmske ekipe u planiranju intervjua - članovi ekipe morat će istražiti osobu koju će intervjuirati
4. Podrška mladima u pripremi niza adekvatnih pitanja za intervju i testiranje u malim grupama (igranje uloga)
5. Pružiti pomoć učenicima u planiranju mjesta za intervju, provjeravajući da li postoji odgovarajuća rasvjeta i dovoljno privatnosti kako bi se osigurao kvalitetan zvuk na pametnim telefonima
6. Podržati učenike da organiziraju bilo kakvu pripremu i rekvizite za postavljanje intervjua

U intervju-u je od presudne važnosti da su svi članovi ekipe, a posebno anketar, dobro pripremljeni i upoznati s pitanjima koja će postaviti. Ovisno o tome koliko članovi ekipe poznaju ispitanika, možda će trebati provesti dodatnih 1 do 2 sata u istraživanju ispitanika, kontaktiranju ispitanika, itd. Također, ako se početni ispitanik ne može planirati u realnom vremenskom okviru za obuku, filmska ekipa trebala bi imati kratku listu drugih dostupnih ispitanika koji bi mogli biti kontaktirani za ovaj kratki projekt. S obzirom na navedene različite aktivnosti, trajanje ovog projekta može varirati od grupe do grupe.

Kako bi se pripremila za zadatak, ekipa bi trebala provoditi probne intervjue u malim skupinama. U tim probnim intervjuima, članovi ekipe također bi trebali igrati scenarije u kojima će intervjuiranje biti teško tj. sa davanjem samo "Da-Ne" odgovora i potrebom nagovaranja ispitanika na odgovore, itd. To će također biti prilika za testiranje slike, rasvjete i kvalitete zvuka.

Smjernice za produkciju

1. Tijekom produkcijske faze, ekipa će koristiti svoje vještine i pripremu za testiranje provođenja kratkog intervjua s lokalnom ispitanicom.
2. Mlade odrasle osobe zajedno će raditi s ciljem postignuća potrebne razine kvalitete slike, rasvjete i kvalitete zvuka za intervju.

Smjernice za post-produkciju

1. Koraci u postprodukciji uključuju: uređivanje slika, uređivanje zvuka, uređivanje glazbe, dodavanje vizualnih efekata (ako je potrebno), dodavanje zvučnih efekata, miksiranje zvuka, stupnjevanje boja, dizajn naslova, itd.
2. U ovoj fazi mlade odrasle osobe mogu izabrati na koji način će uvesti ispitanika koristeći tekst, glas ili putem intervjuiranog ili drugog voljnog člana ekipe koji će ispitanika izravno upoznati s kamerom.
3. Ekipa će tokom cijelog procesa raditi zajedno kako bi uredili intervju te proizveli svoj konačni proizvod.
4. Nakon konačnog uređivanja, intervju se može podijeliti na YouTube kanalu DIME projekta.

Aktivnost: Praktični projekt za produciranje kratkog dokumentarca

Rezultat učenja:

Na kraju ove aktivnosti, mlada odrasla osoba će imati veće razumijevanje za demokraciju i sposobnost izražavanja mišljenja uz poštivanje različitih kultura i razumijevanje suvremenih i povijesnih pitanja. Osim toga, mlada odrasla osoba će imati razvijenu pismenost, istraživačke i tehničke kompetencije u smislu dokumentiranja, izvršavanja i snimanja procesa.

Vrijeme:

5 sati

Resursi edukatora:

Liste za prijavu, Storyboards, pametni telefoni, Selfie štapovi

Skills Developed:

Timski rad
Komunikacija
Digitalna sposobnost
Kritičko razmišljanje
Pismenost
Društvena i građanska kompetencija
Istraživačke vještine
Kulturna osvještenost

Rezultat aktivnosti

Kao rezultat ovog projekta, filmske ekipe trebale bi izraditi dokumentarni film od 10 do 15 minuta pogodan za objavljivanje na YouTube kanalu DIME projekta. Filmska ekipa bi također trebala izraditi informativni list koji će pratiti dokumentarac, objasniti zašto je tema odabrana, te zašto i kako je dokumentarac snimljen.

U izradi ovog dokumentarnog filma mladi se potiču da razmotre jednu od tema koje su navedene u nastavku ili su pozvani da razmisle i istraže drugu temu za dokumentarac koji promiče kulturnu svijest, razumijevanje i toleranciju odnosno razvija uvažavanje socijalnih pitanja koja danas utječu na Europu. Cilj ovog projekta je pružiti podršku učenicima da razviju svoje kompetencije u područjima kulturne svijesti i izražavanja te društvenih i građanskih kompetencija.

Stil: Dokumentarac je bilo koji videozapis ili film koji gledatelje obavještava o temi ili problemu na činjenični način. Mnogi dokumentarni filmovi pružaju nam obrazovne informacije, dok drugi jednostavno opisuju određene ljude. Mnogi ljudi misle da je snimanje dokumentarca relativno jednostavno. Međutim, izrada dokumentarnog filma nije tako jednostavna kao što se čini.

Neki dokumentarci su povijesni i oslanjaju se na stare fotografije i snimke. Neki su obrazovni i koriste mnogo intervjua i grafičkih ilustracija. Čak i reality TV emisije su vrsta modernog dokumentarnog filma. Tipični dokumentarni film imati će pripovjedača koji priča priču uz prikaz slika tijekom intervjua. Važno je da pripovjedač pristupi subjektu s entuzijazmom i zanimanjem kako bi zainteresirao publiku.

Cilj

Praktični cilj je izraditi digitalni video koji gledatelju pruža nepristran uvid u činjeničnu temu. Iskustvo bi također trebalo omogućiti ekipi da poboljšaju svoje vještine pismenosti, istraživanja i rješavanja problema.

Tema

- Kako bi uspješno snimili dokumentarac, ekipa bi trebala odabrati temu koja ih zanima. Međutim, njihov izbor teme također mora biti realan u odnosu na materijale i resurse kojima imaju pristup na lokalnoj razini. Slijedi nekoliko predloženih tema oko kojih bi mladi mogli razviti ideju za svoj dokumentarni film:
- Što jedemo za doručak.
- Tko je naš zastupnik u Europskom parlamentu.
- Koji je naš nacionalni sport.

Aktivnost 1: Plan za izradu dokumentarca

Pre-produkcijski sastanak

1. Ekipa treba planirati predmet na koji se želi usredotočiti u svom dokumentarcu kroz grupnu raspravu.
2. Ekipa mora razumjeti svoje ciljeve za dokumentarni film. Je li njihova svrha rasvijetliti nešto važno za njih ili proizvesti zabavni proizvod? Također može biti dobra ideja da ekipa gleda i pregledava neke dokumentarne filmove snimljene na pametnim telefonima kako bi shvatila kakve su im mogućnosti s obzirom na njihove ograničene resurse.
3. Nakon grupnog “brainstorming” sastanka, ekipa bi trebala koristiti predloške “storyboarda” za razvoj i planiranje dokumentarnog filma. Kada se dogovore o temi svog dokumentarnog filma, ekipa bi se trebala dogovoriti o mjestu, postavkama i vremenskom rasporedu snimanja kratkog dokumentarnog filma.
4. Nakon saznanja što će snimati, ekipa može napraviti raspored produkcije. U fazi planiranja moraju početi razmišljati o tome tko je ciljna publika za dokumentarac i kako bi mogli doći do njih. Ta razmatranja uvelike mogu utjecati na sam “ton” dokumentarnog filma.

Smjernice za produkciju

Nakon što je dokumentarac isplaniran i raspored dogovoren, prije početka snimanja članovi ekipe trebali bi raditi zajedno kako bi dovršili predložak popisa sa snimkama fotoaparata u "toolboxu". To će im pomoći da isplaniraju i organiziraju videozapis koji trebaju dobiti i slijed za snimanje snimaka u cjelokupnom videozapisu. Tada je vrijeme za početak snimanja!

Za većinu dokumentaraca ekipa će htjeti snimiti video intervju i mnogo "b-roll" i akcijskih snimaka. Ovdje edukator može pružiti smjernice mladim odraslim učenicima kako bi koristili odgovarajuće tehnike snimanja videozapisa; i ako im je potrebna pomoć pri postavljanju ili osiguravanju stabilnog snimanja kod snimanja akcijskih scena.

Važno je zapamtiti da umjesto samog praćenja skripte koja je već napisana, ekipa pronalazi priču u onome što ljudi govore. U tu svrhu može biti korisno zapisivati intervju kako bi mogli lako vidjeti što je rečeno i kada.

Ekipe treba ohrabriti da pokuša izbjeći previše "talking heads" situacija, a umjesto toga potrebno je pronaći kreativne načine kako bi dobili video snimke kojima će se ilustrirati priča. Animirane fotografije i snimke određenih dijelova dva su jednostavna načina da se dokumentarci učine zanimljivijima.

Smjernice za post-produkciju

1. Koraci u post-produkciji uključuju: uređivanje slika, uređivanje zvuka, uređivanje glazbe, dodavanje vizualnih efekata (ako je potrebno), dodavanje zvučnih efekata, miksiranje zvuka, stupnjevanje boja, dizajn natpisa, itd.
2. Prilikom uređivanja dokumentarnog filma koji ima više intervjua te mnogo "b-roll" i animiranih ili akcijskih snimaka, važno je da ekipa drži sve svoje snimke dobro organizirane i označene kako se ne bi izgubile kritične scene.
3. Jedan od članova posade koji radi u administrativnoj ulozi trebao bi potom sastaviti informativni list koji će pratiti dokumentarac, objašnjavajući zašto je tema odabrana te zašto i kako je dokumentarac snimljen.
4. Nakon konačnog uređivanja, dokumentarac se može objaviti na YouTube kanalu DIME projekta.

Vrednovanje DIME-a na djelu

Bitno je da konzorcij projekta DIME utvrdi i potvrdi prikladnost i učinkovitost sredstava ACT-a u izgradnji ključnih kompetencija i vještina mladih odraslih učenika. Preporučuje se da se tablica procjene, nazvana Re-ACT, koristi nakon završetka svake aktivnosti, a u nekim slučajevima i nakon završetka svake faze aktivnosti. Glavni ciljevi djelovanja Re-ACTa:

- odrediti učinkovitost dizajna resursa
- procijeniti kako su resursi primljeni od mladih odraslih osoba
- utvrditi kakve su mlade odrasle osobe u procjeni vlastitog učenja
- odrediti kako poučne i pedagoške strategije najbolje funkcioniraju
  - način prezentacije
  - metode prezentacije
  - aktivnosti učenja
  - željena razina učenja
- potpora poboljšanju programa

Re-ACT grafikon koji je dostupan u prilogima ovog priručnika, poduprt je pristupom poznatim kao Kirkpatrickov model četiri razine:

Razina	Svrha	Format
1	Evaluacija reakcije je kako se mladi osjećaju unutar iskustva učenja kroz trening.	Grupna rasprava Re-ACT grafikon kao anketa nakon aktivnosti
2	Evaluacija učenja je mjera povećanja znanja prije i nakon aktivnosti.	Grupna rasprava ili procjena promatranjem edukatora Re-ACT grafikon
3	Evaluacija ponašanja je opseg primijenjenog učenja u kasnijim aktivnostima.	Promatranje i individualni razgovori s mladim odraslima učenicima tijekom faze provedbe DIME-a kako bi se procijenila promjena, relevantnost promjena i održivost promjena.
4	Evaluacija rezultata je učinak koji je mlada odrasla osoba (učenik) imala u doprinosu radu filmske ekipe.	Završetak Izjave o vještinama na individualnoj bazi između edukatora i pojedinih učenika nakon završetka DIME obuke.

Funkcija Re-ACT sheme je identificirati i potvrditi ključne sposobnosti koje su mladi učenici razvili kao rezultat učenja i osposobljavanja.

Ključna pitanja vrednovanja koja su sastavni dio Re-ACT grafikona podijeljena su u 3 različita aspekta, kako slijedi:

Osobni aspekt:

- U ulozi mlade odrasle osobe unutar ekipe, u kojim su elementima najviše uživali, a gdje su uživali najmanje?
- Koje vještine mladi misle da su naučili?
- Misli li mlada odrasla osoba da je ekipa dobro radila i kako bi ekipa ocijenila njegovu izvedbu?
- Što bi mladi učinili drugačije za sljedeću aktivnost i kako bi primijenili učenje?

Timski aspekt:

- Ovdje se od mladih traži da razmisle o tome kako su njihove individualne izvedbe doprinijele ukupnom radu filmske ekipe
- Zatim se od njih traži da opišu načine kojima je ekipa u cjelini uspješno obavljala svoje zadatke
- Potrebno je odrediti područja u kojima bi ekipa mogla poboljšati svoje vještine timskog rada

Edukatorski aspekt:

- Planiranje aktivnosti u smislu numeracije, pismenosti i kritičkog razmišljanja
- Izvođenje aktivnosti u smislu timskog rada, komunikacijskih vještina, itd.
- Uloga pojedinih članova ekipe
- Učinkovitost ekipe
- Iskazivanje i dokumentiranje novih vještina i vrlina unutar ekipe

Dodaci

Opis uloga ACT-a

Svrha **ACT** resursa koji istražuju **administrativne**, **kreativne** i **tehničke** uloge uključene u stvaranje filma jest pružiti edukatorima “korak-po-korak” putokaz za izradu filmskih digitalnih medijskih projekata s mladim odraslim učenicima kako bi pomogli izgraditi

njihove ključne građanske i društvene kompetencije i uvažavanje kulture i kulturnog izražavanja kao i razvijanje njihovih temeljnih vještina u području pismenosti, računanju/numeraciji, kritičkog mišljenja i digitalnih kompetencija.

U svakoj od gore opisanih aktivnosti stvorili smo različite uloge za mlade odrasle osobe da isprobamo i zamijenimo okolinu kako bismo saznali gdje se njihove vještine i interesi nalaze u sektoru digitalnih medija. Identificirane uloge su sljedeće:

Administrativne	Kreativne	Tehničke
Producent Istraživač Publicist	Direktor Glumac (pripovjedač /voditelj) Scenarist Stilist za kosu i šminku Dizajner kostima i seta	Operater pametnog telefona Osoba kontinuiteta Urednik zvuka Urednik Tehničar rasvjete

U nastavku ćete naći pregled svih uloga ACT-a i detaljan opis onoga što svaka uloga podrazumijeva. Taj popis treba dati članovima ekipe kako bi im pomogao da odluče koje područje - administrativno, kreativno ili tehničko žele prvo isprobati.

Producent

Producent je jedan od najvažnijih, ako ne i najvažniji "igrač" u filmskoj ekipi, a osoba koja ima tu poziciju često je aktivno uključena u svaku ključnu fazu filmskog procesa i nadzire svaki projekt od početka. Producenti organiziraju financiranje za svaki projekt i odgovorni su za održavanje produkcije unutar dodijeljenog proračuna, a on je odgovoran i za angažiranje tima koji će producirati film kao i za razvoj ideja. Producenti blisko surađuju s režiserima i drugim produkcijskim osobljem na snimanju, a sve više i sami moraju imati "režijske vještine" jer producent može biti i redatelj i može voditi računa o svim operacijama projekta. Ukratko, većinu vremena, producent je taj koji obavlja posao kako bi se film dogodio.

Istraživač

Istraživač je osoba koja provodi istraživanje u sklopu određenog projekta. Istraživači prikupljaju, potvrđuju i organiziraju informacije za filmske i televizijske produkcije. To bi moglo uključivati bilo što od povijesnog istraživanja kako bi se osiguralo da se film postavljen u prošlom dobu prikazuje točno (kostimografija, arhitektura itd.), pregled arhiva, videozapisa i fotografskog materijala korištenog u dokumentarnim filmovima do saznanja tko posjeduje mjesto kako da bi se moglo tražiti dopuštenje za snimanje.

Istraživači rade u svim žanrovima televizijske produkcije, uključujući vijesti, sport, aktualne događaje, dokumentarne i činjenične programe, zabavu za djecu, dječje komedije, sapunice ili serijske drame i jednokratne drame. Oni pokreću ili razvijaju ideje programa oslanjajući se na njihovo znanje i razumijevanje zahtjeva industrije te prezentiraju svoja istraživanja donositeljima odluka. Oni moraju razumjeti i raditi unutar relevantnih zakona i propisa. Oni mogu biti zaposleni kod radijskih i televizijskih postaja ili raditi na slobodnoj osnovi.

Publicist

Publicist je osoba koja služi kao kanal komunikacije između producenta, glumaca, ekipe i medija za vrijeme trajanja filma. On / ona promovira filmove putem priopćenja za javnost, promidžbenih događaja, kontakata s blogerima, utjecajnim osobama, kritičarima i novinama, distribucijom promotivnih spotova, itd. U nekoj fazi procesa snimanja proizvodi se digitalni paket za tisak. Ovaj se paket sastoji od fotografija snimljenih na setu, biografija glumaca i redatelja, plakata, logotipa i drugih materijala za tisak. Angažiranje publicista s filmom može početi od vrlo rane faze, npr. on / ona može slati priopćenja za tisak čak i prije početka stvarnog procesa snimanja kako bi se pokrenuo interes za projekt. Cilj publicista je privući što je više moguće medijske pozornosti u medijima i na internetu.

Direktor

Direktor je pokretačka kreativna snaga u filmskom projektu i djeluje kao ključna veza između produkcijskih, tehničkih i kreativnih timova. To je osoba odgovorna za umjetničku interpretaciju scenarija u slike i zvukove, a odgovoran je i za zamišljanje i identificiranje stila i strukture projekta.

Često redatelj ima veliki utjecaj na scenarij, a ponekad je i ko-autor. Koncept mora biti usko koordiniran s autorima, producentom i, ako je potrebno, s uredništvom uključenih izvještivača. Tijekom produkcije redatelj razvija uloge s glumcima i raspravlja o tome kako interpretirati likove. Također je odgovoran za uređivanje, naknadnu obradu i završnu obradu. U nekim slučajevima, direktori preuzimaju višestruke uloge kao što su redatelj / producent ili redatelj / scenarist. Direktori su u konačnici odgovorni za umjetnički i komercijalni uspjeh ili neuspjeh filma.

Glumac (pripovjedač / voditelj)

Glumci i glumice su utjelovljenje bilo koje filmske ili kazališne produkcije - njihovo je javno lice koje predstavlja rad i trud mnogih drugih; oni predstavljaju vizualnu interpretaciju scenarija. Oni utjelovljuju ljude svojom pričom sa svim emocijama; srećom, tugom, ljutnjom, ljubavlju, boli. Oni su sretni ili plaču, intrigantni ili dobrodušni, nježni ili odvratni. Oni čine životnu priču, društvene i osobne navike vidljivima kroz

govor, govor tijela i pokret. Pripovjedači i voditelji obraćaju se izravno gledatelju, naglašavajući ključne aspekte prikazanog materijala izravno prenoseći scenarij i djelujući kao „javno lice“ filma, dokumentarca ili intervjua.

Pisac/Scenarist

"U početku bijaše riječ" - to vrijedi i za audiovizualne medije; bilo da se radi o seriji ili reklamnom spotu, filmu ili radijskoj predstavi - svaka produkcija počinje s idejom i pisanim riječima. Zanimanje pisanja može imati opseg od autora scenarija do člana redakcijskog tima TV serije, a pisci skripti i scenaristi odgovorni su za istraživanje priče, razvijanje pripovijesti, pisanje scenarija i isporuku u dogovorenom formatu. Scenaristi stoga imaju veliki utjecaj na kreativni smjer i emocionalni utjecaj scenarija i, nedvojbeno, na samu finalizaciju filma.

Stilist za kosu i šminku

U mnogim produkcijama uloge stilista kose i šminke obično su razdvojene, međutim, u projektima mikro-proračunskih filmova, ove dvije uloge izvodi ista osoba. Općenito, ova dva profesionalca rade kako bi pripremila glumce za fotoaparat - bilo da se radi o tome da glumci izgledaju savršeni ili ozlijeđeni, povrijeđeni ili čak poput zombija - ovisno o prirodi filma. Kosa i šminka su dva ključna elementa u općem dizajnu filmskih i televizijskih produkcija stvarajući prepoznatljiv izgled za likove temeljene na društvenoj klasi, dobi, vremenskom razdoblju i drugim potrebnim elementima kako bi proizveli željenu iluziju.

Dizajner kostima i seta

Kao i kod kose i šminke, ove uloge su obično odvojene, ali u mikrobudžetnim filmovima te uloge može izvesti ista osoba. Kostimografi obično stvaraju i konstruiraju odjeću i obuću, biraju materijale za njih, itd. U izradi filma to može uključivati jednostavan učinak da stil i boje dobro funkcioniraju u filmu ili može dovesti do pronalaženja određenih uniformi ili odjeće prikladne za određeno vrijeme u povijesti ili određenu zemlju. Set dizajneri obično kreiraju interijer setova i stvaraju scenske efekte. To može uključivati ponovno kreiranje mjesta kao što je sudnica ili zatvor kako bi izgledala autentično ili može uključivati korištenje rekvizita i dekora kako bi se stvorilo raspoloženje za povezivanje s redateljvom vizijom filma.

Operater pametnih telefona/kamere

Rad kamere operatera uključuje kontrolu video kamere i druge video opreme - u našem slučaju DIME operater će biti zadužen za snimanje snimke na pametnom telefonu. Besprijekorna jednostavnost kojom se kamera pomiče ključna je za narativni tijek filmova i odgovornost je operatera kamere. Oni podupiru direktora davanjem

uputa u smislu sastava i razvoja kadra, preciznim provođenjem njihovih uputa o sastavu i razvoju snimanja. Operater je obično tehnička osoba na snimanju zadužena za zvuk i osvjetljenje. Operateri kamere obično počinju raditi na kraju predprodukcije.

Supervizori kontinuiteta i skripte

Supervizori kontinuiteta ili skripte, unatoč činjenici da su filmovi snimljeni u cijelosti izvan redoslijeda scenarija, na kraju donose kontinuirani verbalni i vizualni osjećaj. Osoba za kontinuitet odgovorna je za osiguravanje dosljednosti prizora, bilo u filmovima, intervjuima, dokumentarcima ili TV programima. Primjerice, ako je scena snimljena prije večere, a zatim se nastavlja nakon večere, osoba s kontinuitetom treba osigurati da se ništa ne pomakne na setu i da glumci nose istu odjeću, imaju isti stil kose i istu šminku kad se snimanje nastavi.

Supervizori kontinuiteta i skripte pažljivo promatraju sve snimljene snimke i uzimaju iznimno precizne i detaljne bilješke kako bi osigurali mjerodavnu referentnu točku u slučaju sumnje u to kako je snimljen prethodni snimak. Ta izvješća pružaju neprocjenjiv resurs za redatelje i urednike koji im omogućuju da procijene pokrivenost uključujući koliko mogućnosti snimanja postoje za svaku scenu scenarija i kako točno je svaka snimka snimljena. Supervizori skripte uključeni su tijekom predprodukcije i glavne fotografije. Prilikom izvođenja DIME filmskih projekata, dobra je ideja da osoba zadužena za kontinuitet uđe u praksu fotografiranja na svom pametnom telefonu kod svake scene na početku i na kraju snimanja; ovo će dati vizualnu referencu za svaku scenu kada urednici počnu raditi tijekom postprodukcije.

Tehničar zvuka

- Ova osoba odgovorna je za snimanje jasnog zvuka tijekom cijelog procesa snimanja. U DIME projektu zvučni tehničar će biti odgovoran za korištenje mikrofona za snimanje zvuka i koristiti će selfie-štap kao "boom ruku" kako bi se osiguralo da mikrofonska aplikacija bilježi dobar zvuk. Općenito, zvučni tehničari identificiraju zvučne zahtjeve za određeni zadatak ili situaciju i provode odgovarajuće radnje kako bi proizveli određeni zvuk. Zvučni tehničari različitih vrsta potrebni su u nizu industrija, uključujući filmove, emitiranje (radio ili televizija), izvedbu uživo (kazalište, glazba, ples), oglašavanje i audio zapise. Uloge tehničara zvuka mogu se podijeliti u dvije kategorije:
- Produkcija: snimanje svih zvukova na setu ili na mjestu
- Post-produkcija: balansiranje, miksiranje, uređivanje i poboljšanje unaprijed snimljenog zvuka.

Urednik

Način na koji se priča razvija i privlači pozornost publike jedan je od najvažnijih elemenata u filmu. Glavna odgovornost urednika je osigurati da priča teče bez zastoja od početka do kraja. Svaki je snimak pažljivo odabran i uređen u niz prizora koji su pak sastavljeni kako bi stvorili gotov film. Budući da se scene često kronološki snimaju i uređuju izvan konteksta, urednici mogu raditi na scenama sa kraja filma prije onih na početku i stoga moraju biti u stanju imati dobar osjećaj kako se priča odvija. Obično urednik stvara i uređuje sadržaj medijske produkcije korištenjem računalnog softvera za sastavljanje gotovog filma; u DIME projektu, urednik će raditi s aplikacijama na pametnom telefonu kako bi uredio film zajedno uz podršku direktora, producenta, tehničara rasvjete i zvuka te supervizora kontinuiteta. To se može promatrati i kao kreativna uloga urednika u određivanju stila i prikaza završnog rezultata filma.

Tehničar rasvjete

Tehničari rasvjete pomažu u osiguravanju odgovarajuće rasvjete i napajanja za film bilo na studiju ili na lokaciji. Tehničar rasvjete koristi svjetiljke kako bi omogućio osvjetljenje u studiju ili na lokaciji kao i reflektore za preusmjeravanje postojećeg svjetla. Na vrlo maloj produkciji može biti samo jedan svjetlosni tehničar koji radi s operaterom kamere.

Re-ACT grafovi i predlošci

Ovo je Re-ACT - evaulacija uloge - administrativna, kreativna, tehnička tehnika procjene. Djeluje kao prilagođeni alat za vrednovanje i usmjeravanje učenja koji se koristi s mladim odraslim osobama koje završavaju DIME obuku. Ovaj je alat resurs za edukatore koji će se koristiti sa svakom osobom sa završim programom DIME digitalnih medijskih treninga nakon završetka njihove obuke.

Upute za korištenje

Mlada odrasla osoba treba popuniti radni list 'Obrazac 1 za samoprocjenu učenika', počevši s njegovim imenom, a zatim radni list 'Obrazac 2 za samoprocjenu učenika'. Ovi radni listovi uspoređuju uživanje učenika u različitim "A.C.T." ulogama s uočenom kompetencijom u svakoj od njih. Nastavnik bi zatim trebao ispuniti radni list 'Obrazovni obrazac za ocjenjivanje'. Sva tri radna lista tada se unose u Sažetak. Uloga u kojoj je učenik postigao najveću ocjenu pokazuje uloge u kojima su učenici najviše uživali, gdje su najbolje razvili potrebne vještine i gdje ih je edukator ocijenio kao najkompetentnije.

Evaluacija

- Ako učenik uživa u ulozi, osjeća da je dobar u tome, a odgajatelj smatra da ima kompetenciju, onda je vjerojatno da će mlada odrasla osoba biti prikladna za ovu vrstu uloge.
- Ako učenik uživa u ulozi, odgojitelj smatra da je pokazao kompetenciju, ali učenik ne prepoznaje da je kompetentan, biti će potrebna “izgradnja” samopouzdanja.
- Ako učenik uživa u ulozi, osjeća da je dobar u tome, ali odgajatelj ne smatra da je pokazao dovoljnu kompetenciju, može biti potrebno dodatno usavršavanje.
- U slučaju da učenik i / ili odgojitelj prepoznaju kompetenciju, ali učenik ne uživa u ulozi, to može dati motivaciju za potvrđivanjem, povjerenjem i “izgradnjom” samopouzdanja.

RE-ACT Predložak

Obrazac 1 za samoprocjenu učenika

RE-ACT (Evaluacijske uloge - Administrativne, kreativne, tehničke) za mlade odrasle sudionike		
Ime sudionika:		
Odgovori sa od 1 do 5, sa '1' znači 'Uopće se ne slažem', '5' znači 'U potpunosti se slažem'. Ako se ne primjenjuje, ostavite prazno.		
	ACT Uloga	Zadovoljan/na sam
ADMINISTRATIVNE	Producent	
	Istraživač	
	Publicist	
KREATIVNE	Direktor	
	Glumac/Pripovjedač/Voditelj	
	Pisac/scenarist	
	Stilist kose i šminke	
	Dizajner kostima i seta	

TEHNIČKE	Operater pametnih telefona/kamere	
	Tehničar zvuka	
	Supervizor kontinuiteta	
	Tehničar rasvjete	
	Urednik	

Obrazac 2 za samoprocjenu učenika

RE-ACT (Evaluacijske uloge - Administrativne, kreativne, tehničke) za mlade odrasle sudionike		
Ime sudionika:		
Odgovori sa od 1 do 5, sa '1' znači 'Uopće se ne slažem', '5' znači 'U potpunosti se slažem'. Ako se ne primjenjuje, ostavite prazno.		
	ACT uloga	Bio sam dobar u tome
ADMINISTRATIVNE	Producent	
	Istraživač	
	Publicist	
KREATIVNE	Direktor	
	Glumac/Pripovjedač/Voditelj	
	Pisac/scenarist	
	Stilist kose i šminke	
	Dizajner kostima i seta	

TEHNIČKE	Operater pametnih telefona/kamere	
	Tehničar zvuka	
	Supervizor kontinuiteta	
	Tehničar rasvjete	
	Urednik	

Obrazac za samoprocjenu edukatora

RE-ACT (Evaluacijske uloge - Administrativne, kreativne, tehničke) za mlade odrasle sudionike		
Ime sudionika:		
Odgovori sa od 1 do 5, sa '1' znači 'Uopće se ne slažem', '5' znači 'U potpunosti se slažem'. Ako se ne primjenjuje, ostavite prazno.		
	ACT uloga	Nastavnik je kompetentan u svojoj ulozi
ADMINISTRATIVNE	Producent	
	Istraživač	
	Publicist	
KREATIVNE	Direktor	
	Glumac/Pripovjedač/Voditelj	
	Pisac/Scenarist	
	Stilist kose i šminke	

	Dizajner kostima i seta	
TEHNIČKE	Operater pametnih telefona/kamere	
	Tehničar zvuka	
	Supervizor kontinuiteta	
	Tehničar rasvjete	
	Urednik	

Sažeta procjena

RE-ACT (Evaluacijske uloge - Administrativne, kreativne, tehničke) za mlade odrasle sudionike					
Ime sudionika:					
Odgovori sa od 1 do 5, sa '1' znači 'Uopće se ne slažem', '5' znači 'U potpunosti se slažem'. Ako se ne primjenjuje, ostavite prazno.					
	ACT uloga	Edukator je uživao u ulozi	Edukator se osjećao dobro u ulozi	Edukator je kompetentan za ulogu	Rezultati
ADMINISTRATIVNE	Producent				
	Istraživač				
	Publicist				
KREATIVNE	Direktor				
	Glumac/Pripovjedač/Voditelj				
	Pisac/Scenarist				

	Stilist kose i šminke				
	Dizajner kostima i seta				
TEHNIČKE	Operater pametnih telefona/kamere				
	Tehničar zvuka				
	Supervizor kontinuiteta				
	Tehničar rasvjete				
	Urednik				